

**ZASADY
ORGANIZACJI
DOSKONALENIA
ZAWODOWEGO
W
PAŃSTWOWEJ
STRAŻY
POŻARNEJ**

WARSZAWA, 2015 r.

**KOMENDA GŁÓWNA
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ**

Opracowanie:

Niniejszy dokument opracował zespół powołany przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej Decyzją Nr 69 z dnia 29 grudnia 2014 roku, w sprawie powołania zespołu do opracowania koncepcji doskonalenia zawodowego w Państwowej Straży Pożarnej:

Przewodniczący Zespołu:

- st. bryg. Gustaw Włodarczyk – KW PSP w Lublinie

Wiceprzewodniczący:

- bryg. Jacek Borowski – KG PSP w Warszawie
- st. bryg. Jeremi Szczygłowski – KW PSP w Katowicach

Członkowie Zespołu:

- st. bryg. Sławomir Klusek – KW PSP w Gorzowie Wielkopolskim
- st. bryg. Marek Matczak – KW PSP w Opolu
- st. bryg. Sławomir Galiński – KW PSP w Lublinie
- mł. bryg. Tomasz Wiśniewski – KW PSP w Poznaniu
- mł. bryg. Piotr Dudek – KP PSP w Krapkowicach
- mł. bryg. Paweł Fliszkiewicz – KW PSP w Warszawie

Spis treści

Spis treści.....	3
Wstęp	4
Słownik	5
Organizacja doskonalenia zawodowego	7
1. Doskonalenie zawodowe strażaków wykonujących zadania związane z bezpośrednim udziałem w działaniach ratowniczo - gaśniczych.....	8
1.1. Doskonalenie zawodowe strażaków jednostek ratowniczo-gaśniczych.....	10
1.2. Doskonalenie zawodowe etatowej obsady stanowisk kierowania.....	23
1.3. Doskonalenie zawodowe nieetatowej obsady stanowisk kierowania.....	25
1.4. Doskonalenie zawodowe kadry systemu codziennego wykonującej zadania związane z bezpośrednim udziałem w działaniach ratowniczych.....	26
2. Doskonalenie zawodowe strażaków systemu codziennego	27
3. Doskonalenie zawodowe kadry dydaktycznej ośrodków szkolenia w komendach wojewódzkich Państwowej Straży Pożarnej oraz osób wyznaczonych przez komendantów wojewódzkich Państwowej Straży Pożarnej do realizacji szkoleń w zakresie podstawowym	29
Załączniki	30

ZATWIERDZAM

gen. brygadier Wiesław Lęśniakiewicz

Wstęp

Budowanie sprawnego systemu ratowniczego wymaga od ratowników bardzo wysokich kompetencji. Zdobywa się je zarówno w ramach kształcenia zawodowego, jak również w ramach doskonalenia zawodowego. Doskonalenie zawodowe pozwala na utrzymanie wiedzy i umiejętności na odpowiednim poziomie. Dzięki funkcji renowacyjnej i rekonstrukcyjnej doskonalenia zawodowego uczestnicy procesu odświeżają wiedzę i uzupełniają luki kompetencyjne. Są to procesy bardzo istotne z punktu widzenia zadań, jakie stoją przed Państwową Strażą Pożarną, jak również z punktu widzenia zasad pełnienia służby, a także zmian cywilizacyjnych i technologicznych. Wprowadzone w roku 2013 nowe zasady rekrutacji do służby, a także zmiana sposobu kształcenia w zawodzie strażak, wymagają położenia większego nacisku na realizację procesu doskonalenia zawodowego, w którym w centrum uwagi znajduje się strażak. Proces ten będzie wymagał od niego systematyczności i determinacji w doskonaleniu swoich kompetencji, utrzymywaniu ich na wysokim, oczekiwanym przez społeczeństwo poziomie, a także śledzenia i przyswajania zmian, jakie następują w otaczającym nas świecie. Dlatego też istotne jest uświadomienie strażakom, że to od nich samych zależy jaki poziom przygotowania będą prezentować, a tym samym jak będą postrzegani przez przełożonych i przede wszystkim przez społeczeństwo. Zaś rolą organizacji jest stworzenie odpowiednich warunków pozwalających na dostęp do aktualnej wiedzy technicznej i organizacyjnej. Dotyczy to przede wszystkim budowania odpowiednich zasobów wiedzy i dobrych praktyk udostępnianych z zastosowaniem nowoczesnych technologii, dostępnych w dowolnym czasie i miejscu.

Opracowany materiał stanowi próbę systemowego rozwiązania organizacji i realizacji procesu doskonalenia zawodowego we wszystkich jednostkach organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej, z uwzględnieniem poziomu realizowanych zadań oraz kompetencji przewidzianych do wykonywania różnych zadań służbowych.

Słownik

Ćwiczenia – forma doskonalenia obejmująca zespół czynności wykonywanych i wielokrotnie powtarzanych celem zapewnienia praktycznego przygotowania do prowadzenia działań ratowniczych.

Ćwiczenia aplikacyjne – ćwiczenia na mapach i operacyjnych planach ratowniczych.

Ćwiczenia dowódczo - sztabowe – forma szkolenia obejmująca rodzaj ćwiczeń taktycznych (operacyjnych) stosowanych w szkoleniu dowódców i sztabów w zakresie doskonalenia w zespołowym działaniu, podnoszenia umiejętności rozwiązywania taktycznych zadań bojowych, dowodzenia sztabami itp.

Ćwiczenia zgrywające – ćwiczenia taktyczne pododdziałów i oddziałów, których celem jest zgrywanie elementów kierowania działaniami ratowniczymi, na różnych poziomach kierowania.

Ćwiczenia na obiektach – ćwiczenia taktyczne prowadzone na obiektach, w celu weryfikowania gotowości bojowej sił i środków do wykonywania działań ratowniczych, a także przygotowania obiektów, bądź terenów do prowadzenia działań ratowniczych.

Doskonalenie kadr kierowniczych – proces mający na celu aktualizację oraz poszerzenie i pogłębienie wiedzy z zakresu organizacji pracy i zarządzania, a także kształtowanie nowych umiejętności z tego zakresu, w tym zaznajamianie z nowymi metodami organizacji pracy oraz zarządzania mieniem przez osoby pełniące funkcje kierownicze. Formami organizacyjnymi doskonalenia kadr kierowniczych mogą być: praktyki i staże, studia podyplomowe, kursy, seminaria, konferencje. Może odbywać się bez oderwania od pracy, z oderwaniem od pracy i częściowym oderwaniem od pracy.¹

Doskonalenie zawodowe – proces systematycznej oraz ciągłej aktywności zawodowej mający na celu aktualizowanie, rozszerzanie oraz pogłębienie wiedzy i umiejętności związanych z wykonywanym zawodem. Potrzeba doskonalenia zawodowego wynika z rozwoju nauki, techniki, ze zmian technologicznych wytwarzania oraz potrzeby samodzielności w działaniu.²

Konferencja – to spotkanie przedstawicieli jakichś instytucji lub organizacji w celu omówienia określonych zagadnień.³

Seminarium – zajęcia dydaktyczne dla studentów starszych lat lub doktorantów, spotkanie naukowców zajmujących się jakąś dziedziną wiedzy, ale też szkolenie wzorowane na takim spotkaniu.⁴

Warsztaty – zajęcia praktyczne doskonalące jakąś umiejętność, ogół metod i środków stosowanych przez kogoś w pracy artystycznej, naukowej itp.⁵

¹ T. W. Nowacki „Leksykon pedagogiki pracy”, ITE, WSP TWP, WSP ZNP, Radom

² Tamże.

³ „Wielki słownik wyrazów obcych”, PWN Warszawa 2010 r.

⁴ „Słownik języka polskiego PWN”, <http://sjp.pwn.pl/> (Dostęp 28.10.2015)

⁵ Tamże.

Narada – to uzgadnianie poglądów w jakiejś sprawie przez większą liczbę osób; też: spotkanie zwołane w tym celu.⁶

Odprawa – to zebranie jakiegoś zespołu, w czasie którego zwierzchnik udziela instrukcji zgromadzonym, kontroluje postępy prac itp.⁷

Odprawa służbowa – to spotkanie przełożonego z podwładnymi, którego celem jest przekazanie bieżącej informacji o realizowanych zadaniach, planach i sprawozdawczości. Często ma charakter informacyjny; prowadzona w formie podawczej.

Odprawa szkoleniowa – to spotkanie podczas którego występuje przedstawienie i przedyskutowanie problemu, wymiana informacji i doświadczeń, przekazanie nowej wiedzy, w celu podwyższenia kwalifikacji i kompetencji w omawianym zakresie.

Publikacja zwarta – to publikacja wydana w całości np. powieść, album, tom wierszy. Do publikacji zwartych należą również wszelkie wydania tomowe, jak encyklopedie, leksykony wydane w tomach powieści, prace naukowe, książki, broszury – wydawnictwo zwarte do 48 stron, z jedną kartą tytułową, etc.⁸

⁶ „Słownik języka polskiego PWN”, <http://sjp.pwn.pl/> (Dostęp 28.09.2015).

⁷ Tamże.

⁸ http://biblioteka.sgh.waw.pl/pl/bibliometria/Strony/slownik_pojec.aspx (Dostęp 28.10.2015)

Organizacja doskonalenia zawodowego

Każdy strażak Państwowej Straży Pożarnej zobowiązany jest uczestniczyć w doskonaleniu zawodowym.

Ocena indywidualna strażaka, oparta o system punktowy, ewidencjonowana jest w indywidualnej karcie doskonalenia zawodowego stanowiącej załącznik nr 1. System przyznawania punktów edukacyjnych wynika z ewidencjonowania uczestnictwa lub prowadzenia różnych form doskonalenia zawodowego określonych w załączniku nr 2. Intencją wprowadzonego rozwiązania jest utrzymanie wysokiego poziomu kompetencji na zajmowanym stanowisku służbowym.

Obowiązkiem strażaka jest zgromadzenie 20 punktów edukacyjnych w 2 letnim okresie rozliczeniowym rozpoczynającym się 1 stycznia i kończącym się 31 grudnia. Strażakom rozpoczynającym służbę w okresie rozliczeniowym, przelicza się liczbę punktów proporcjonalnie do okresu pełnienia służby zaokrąglając do pełnego punktu w górę.

W przypadku długotrwałej nieobecności strażaka w służbie, uniemożliwiającej uzyskanie wymaganej liczby punktów, uprawniony do powołania lub mianowania może obniżyć limit punktów edukacyjnych w okresie rozliczeniowym proporcjonalnie do okresu nieobecności.

Punkty edukacyjne, o ile zasady nie wskazują inaczej, przyznaje uprawniony do powołania lub mianowania za wyjątkiem zastępców Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej Państwowej Straży Pożarnej oraz komendantów wojewódzkich Państwowej Straży Pożarnej, którym punkty edukacyjne przyznaje Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej.

W przypadku określenia w załączniku nr 2 możliwości uzyskania np. „do 2” punktów edukacyjnych, oznacza to również możliwość nie przyznania punktów edukacyjnych.

Nie uzyskanie wymaganej liczby punktów edukacyjnych ma wpływ na ocenę okresową strażaka, politykę awansową oraz wysokość dodatku służbowego.

1. Doskonalenie zawodowe strażaków wykonujących zadania związane z bezpośrednim udziałem w działaniach ratowniczo - gaśniczych

Doskonalenie zawodowe strażaków wykonujących zadania związane z bezpośrednim udziałem w działaniach ratowniczo – gaśniczych dotyczy:

- strażaków JRG,
- etatowych i nietatowych obsad stanowiska kierowania,
- strażaków systemu codziennego, wykonujących zadania związane z bezpośrednim udziałem w działaniach ratowniczo-gaśniczych.

Odpowiedzialnym za organizację i realizację doskonalenia zawodowego strażaków wykonujących zadania związane z działaniami ratowniczymi jest właściwy komendant Państwowej Straży Pożarnej. Zadania te realizuje przy pomocy:

- dowódców JRG – w stosunku do podległych strażaków JRG,
- dowódców grup specjalistycznych – w stosunku do strażaków wchodzących w skład specjalistycznej grupy ratowniczej,
- kierowników komórek ds. operacyjnych / szkolenia – w stosunku do etatowych i nietatowych obsad stanowisk kierowania,
- komendanta właściwego ds. operacyjnych – w stosunku do strażaków systemu codziennego, wykonujących zadania związane z bezpośrednim udziałem w działaniach ratowniczo-gaśniczych.

Odpowiedzialnym za organizację i realizację doskonalenia zawodowego w komendzie powiatowej/ miejskiej Państwowej Straży Pożarnej jest komendant powiatowy/miejski Państwowej Straży Pożarnej. Zadania te realizuje przy pomocy kierowników komórek organizacyjnych komendy powiatowej/miejskiej Państwowej Straży Pożarnej.

Nadzór nad procesem doskonalenia zawodowego realizowanym w komendzie powiatowej/miejskiej Państwowej Straży Pożarnej sprawuje komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej.

Odpowiedzialnym za organizację i realizację doskonalenia zawodowego w komendzie wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej jest komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej. Zadania te realizuje przy pomocy kierowników komórek organizacyjnych komendy wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej.

1.1. Doskonalenie zawodowe strażaków jednostek ratowniczo-gaśniczych

a) Realizowane dla wszystkich strażaków JRG w jednostce ratowniczo - gaśniczej

Doskonalenie zawodowe strażaków JRG należy prowadzić w cyklu rocznym, w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia. Cykl roczny doskonalenia zawodowego powinien obejmować minimum 240 jednostek lekcyjnych (jednostka lekcyjna – 45 minut). Tematyka zajęć powinna obejmować zakres podstawowy z następujących obszarów:

1. Ratownictwo medyczne (KPP),
2. Ratownictwo techniczne (RT),
3. Ratownictwo chemiczne i ekologiczne (RCH),
4. Ratownictwo wodne (RWN),
5. Ratownictwo wysokościowe (RW),
6. Działania poszukiwawczo-ratownicze (RPR),
7. Taktyka zwalczania pożarów (TZP),
8. Doskonalenie umiejętności prowadzenia pojazdów pożarniczych (UPP),
9. Kierowanie działaniami ratowniczo – gaśniczymi na poziomie interwencyjnym (KDI).

Podstawą realizacji doskonalenia zawodowego są:

1. Roczny ramowy plan doskonalenia zawodowego JRG,
2. Roczny plan realizacji doskonalenia zawodowego grupy specjalistycznej,
3. Roczny harmonogram ćwiczeń na obiektach,
4. Miesięczne plany doskonalenia zawodowego JRG, uwzględniające potrzeby poszczególnych zmian służbowych oraz charakter zagrożeń wstępujących na terenie obszaru chronionego.

Podstawową dokumentację doskonalenia zawodowego w JRG stanowi dziennik doskonalenia zawodowego zawarty w załączniku nr 3, w którym dokumentuje się przebieg zajęć poszczególnych zmian służbowych w danym roku

szkoleniowym. Dokumentowanie zajęć doskonalenia zawodowego należy prowadzić na bieżąco, odrębnie dla każdej zmiany służbowej.

Dodatkową dokumentację doskonalenia zawodowego w JRG stanowi:

- indywidualna karta oceny doskonalenia zawodowego strażaka, załącznik nr 1,
- rozkaz w sprawie przeprowadzenia ćwiczeń, załącznik nr 4,
- dokumentacja operacyjna ćwiczeń, załącznik nr 5,
- karta rozpoznania operacyjnego obiektu, załącznik nr 6,
- sprawozdanie z realizacji zajęć doskonalenia zawodowego, załącznik nr 7.

Zrealizowane zajęcia nie wynikające z miesięcznego planu doskonalenia zawodowego, należy odnotować w książce podziału bojowego, załącznik nr 8.

Roczny ramowy plan doskonalenia zawodowego JRG oraz roczny harmonogram ćwiczeń na obiektach podlegają zatwierdzeniu przez komendanta powiatowego/miejskiego Państwowej Straży Pożarnej, do 15 grudnia każdego roku.

W przypadku funkcjonowania w komendzie powiatowej/miejskiej Państwowej Straży Pożarnej specjalistycznej grupy ratowniczej, dowódca grupy za pośrednictwem właściwego komendanta powiatowego/miejskiego Państwowej Straży Pożarnej, przedstawia do zatwierdzenia komendantowi wojewódzkiemu Państwowej Straży Pożarnej plan realizacji doskonalenia zawodowego tej grupy do 15 grudnia każdego roku.

Miesięczne plany doskonalenia zawodowego JRG zatwierdzają dowódcy JRG, w terminie do 15 dnia miesiąca poprzedzającego.

Przy tworzeniu miesięcznych planów doskonalenia zawodowego uwzględnia się:

- zadania w zakresie podstawowym, a także specjalistycznym, o ile funkcjonuje w danej komendzie powiatowej/miejskiej Państwowej Straży Pożarnej specjalistyczna grupa ratownicza, określone w zasadach organizacji poszczególnych dziedzin ratownictwa,

- programy szkoleń doskonalących, zatwierdzone przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej,
- materiały szkoleniowe, zalecenia i wnioski, w tym wynikające z inspekcji gotowości operacyjnej,
- analizy z prowadzonych działań ratowniczo-gaśniczych,
- potrzeby wynikające ze specyfiki własnego obszaru działania, w tym analizy, oceny i wnioski w odniesieniu do własnych działań ratowniczych,
- informacje zawarte w powiatowym planie ratowniczym, analizie zagrożeń i zdarzeń prognozowanych na obszarze chronionym,
- sprzęt ratowniczy znajdujący się na wyposażeniu JRG,
- poziom przygotowania zawodowego strażaków poszczególnych zmian służbowych,
- specjalizację JRG, o ile funkcjonuje w danej komendzie powiatowej/miejskiej Państwowej Straży Pożarnej specjalistyczna grupa ratownicza,
- poziom sprawności fizycznej strażaków,
- literaturę specjalistyczną odpowiadającą celom i kierunkom działania Państwowej Straży Pożarnej.

Doskonalenie zawodowe należy zaplanować w trakcie zmiany służbowej, od poniedziałku do soboty włącznie, z wyłączeniem dni świątecznych, w wymiarze minimum 3 jednostek lekcyjnych na zmianę. Integralną częścią doskonalenia zawodowego są zajęcia z wychowania fizycznego, które należy prowadzić na każdej zmianie służbowej grupowo lub indywidualnie. Zajęcia z wychowania fizycznego nie wchodzi do limitu godzinowego przewidzianego na roczny cykl doskonalenia zawodowego.

W procesie doskonalenia zawodowego należy uwzględniać ogólne zasady dydaktyki, a także stosować i racjonalnie łączyć różne metody nauczania, stosując następujące formy zajęć:

- zajęcia praktyczne, w tym ćwiczenia ze sprzętem,
- ćwiczenia na obiektach,
- zajęcia teoretyczne,

- zajęcia z wychowania fizycznego,
- samokształcenie kierowane.

Zajęcia doskonalenia zawodowego należy realizować w oparciu o dostępne materiały dydaktyczne, np.: prezentacje multimedialne, filmy, konspekty zajęć, instrukcje dostępne przede wszystkim w zasobach danych rekomendowanych przez Komendę Główną Państwowej Straży Pożarnej. Do czasu powstania banku wiedzy pożarniczej należy wykorzystywać dotychczas funkcjonujące zasoby dydaktyczne.

Organizatorem zajęć doskonalenia zawodowego w Jednostce Ratowniczo-Gaśniczej jest dowódca Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej.

Do prowadzenia zajęć należy wyznaczać strażaków posiadających odpowiednie przygotowanie merytoryczne (specjalistyczne) lub doświadczenie zawodowe w zakresie obszarów szkoleniowych, w tym obsługi sprzętu i urządzeń pożarniczych. W odniesieniu do wymienionej kadry nie wymaga się przygotowania pedagogicznego. Po zrealizowanych zajęciach każdy prowadzący jest zobowiązany sporządzić sprawozdanie z realizacji zajęć doskonalenia zawodowego (załącznik nr 7).

Dowódcy zmian służbowych zobowiązani są na bieżąco dokonywać rozliczenia obecności na zajęciach oraz analizować stan wiedzy i umiejętności strażaków podległej zmiany służbowej.

Strażak nieobecny na zajęciach doskonalenia zawodowego, zobowiązany jest do uzupełnienia wiedzy poprzez samokształcenie kierowane – w najbliższym możliwym terminie, a dowódca jednostki lub zmiany ma mu to umożliwić. Fakt uzupełnienia wiedzy strażak odnotowuje stosownym wpisem w dokumentacji doskonalenia zawodowego, po akceptacji faktu przez dowódcę jednostki.

W trakcie organizacji zajęć praktycznych, należy uwzględniać przepisy i wymagania z zakresu bezpieczeństwa i higieny służby strażaków.

Przed przystąpieniem do zajęć praktycznych, prowadzący ćwiczenia doskonalące zobowiązany jest do:

- sprawdzenia obiektu lub stanowiska, na których będą realizowane zajęcia,
- omówienia warunków bezpieczeństwa związanych z występującymi zagrożeniami,
- sprawdzenia, czy wszyscy uczestnicy zajęć posiadają wymagane środki ochrony indywidualnej,
- przeprowadzenia instruktażu wstępnego przed zajęciami oraz bieżącego w trakcie ich trwania,
- omówienia przebiegu zajęć, określenia środków łączności oraz sposobów przekazania decyzji o przerwaniu zajęć,
- sprawdzenia znajomości zasad regulaminowego sprawiania sprzętu i umiejętności wydawania rozkazów.

W przypadku wystąpienia alarmu bojowego, inspekcji gotowości operacyjnej lub kontroli realizacja doskonalenia zawodowego powinna zostać przerwana natychmiastowo, z zachowaniem zasad bezpieczeństwa.

W uzasadnionych przypadkach komendant powiatowy/miejski Państwowej Straży Pożarnej może wydać polecenie przerwania zajęć doskonalenia zawodowego lub odstąpienia od ich realizacji.

Informacja o przerwaniu lub odstąpieniu od realizacji zajęć, powinna być ujęta w książce podziału bojowego.

Zajęcia doskonalenia zawodowego od których odstąpiono, należy przeprowadzić w innym terminie.

Ćwiczenia na obiektach odbywają się w oparciu o roczny harmonogram ćwiczeń na obiektach, opracowany przez dowódcę JRG, zatwierdzony przez właściwego komendanta powiatowego/miejskiego Państwowej Straży Pożarnej.

Formułowane cele do osiągnięcia w ramach ćwiczeń na obiektach powinny uwzględniać między innymi:

- poznawanie specyfiki obiektów, instalacji i urządzeń,
- doskonalenie umiejętności dowódczych i wykonawczych,
- weryfikowanie gotowości bojowej sił i środków do wykonywania działań ratowniczych,
- weryfikowanie przygotowania obiektów bądź, terenów do prowadzenia działań ratowniczych.

Każda zmiana służbowa JRG jest zobowiązana uczestniczyć w ćwiczeniach na obiektach nie rzadziej niż 6 razy w roku.

Do ćwiczeń na obiektach w ramach WOO i COO należy sporządzić odrębną dokumentację.

Bezpośredni przełożony na bieżąco analizuje zaangażowanie strażaka w cykl doskonalenia zawodowego, które uwzględnia się przy sporządzaniu oceny okresowej strażaka, polityce awansowej oraz przy ustalaniu wysokości dodatku służbowego oraz ma wpływ na liczbę przyznawanych punktów edukacyjnych.

b) Realizowane dla wszystkich strażaków JRG w ośrodku szkolenia komendy wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej

Udział w szkoleniu doskonalącym jest obowiązkowy dla wszystkich strażaków systemu zmianowego, biorących bezpośredni udział w działaniach ratowniczych. Każdy strażak przystępuje do szkolenia doskonalącego raz na pięć lat.

Realizacja szkolenia doskonalącego z poszczególnych dziedzin ratowniczych w zakresie podstawowym tj. ratownictwa wodnego, wysokościowego, technicznego, chemicznego i ekologicznego oraz działań poszukiwawczo-ratowniczych, a także taktyki zwalczania pożarów, odbywa się w ośrodku szkolenia komendy wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej. Szkolenie realizowane jest w ramach jednolitego kursu doskonalącego mającego na celu weryfikację pięcioletniego okresu doskonalenia zawodowego strażaka realizowanego w JRG.

W ramach szkolenia doskonalącego można zorganizować test w komorze dymowej oraz komorze rozgorzeniowej na paliwo stałe lub trenażerze ogniowym na paliwo gazowe.

Harmonogram realizacji szkoleń doskonalących ośrodki szkolenia przygotowują do końca listopada każdego roku poprzedzającego rok szkoleniowy. Informację o planowanych szkoleniach doskonalących umieszczają w planie pracy dydaktycznej prowadzonym dla całego kraju.

Zajęcia na szkoleniach prowadzi przede wszystkim kadra dydaktyczna ośrodków szkolenia. Szkolenie kończy się sprawdzeniem wiedzy i umiejętności w formie określonej programem szkolenia i wydaniem zaświadczenia (załącznik nr 9).

W ciągu 5 lat od wejścia w życie zasad wszyscy strażacy muszą zostać objęci cyklem szkoleniowym, za wyjątkiem strażaków, którym od czasu ukończenia szkolenia kwalifikacyjnego nie mięło więcej niż 5 lat (do pierwszego szkolenia doskonalącego strażak przystępuje po upływie pięciu lat od ostatniego szkolenia kwalifikacyjnego). Na szkolenie należy w pierwszej kolejności kierować strażaków z najdłuższym stażem służby.

Szkolenia doskonalące z psychoedukacji oraz kwalifikowanej pierwszej pomocy realizowane są według osobnych harmonogramów zatwierdzonych przez komendanta wojewódzkiego PSP.

c) Realizowane dla dowódców i koordynatorów ratownictwa medycznego w ośrodku szkolenia w komendzie wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej

Doskonalenie zawodowe dla dowódców i powiatowych koordynatorów ratownictwa medycznego – dotyczy:

- dowódców i zastępców dowódców JRG,
- dowódców i zastępców dowódców zmian służbowych,
- dowódców i zastępców dowódców specjalistycznych grup ratowniczych,
- powiatowych koordynatorów ratownictwa medycznego.

Odpowiedzialnym za organizację i realizację doskonalenia zawodowego dowódców i koordynatorów jest komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej. Zadania te realizuje przy pomocy:

- naczelnika ośrodka szkolenia – w stosunku do dowódców i zastępców dowódców JRG, dowódców i zastępców dowódców zmian służbowych,
- wojewódzkiego koordynatora ratownictwa specjalistycznego – w stosunku do dowódców i zastępców specjalistycznych grup ratowniczych,
- wojewódzkiego koordynatora ratownictwa medycznego – w stosunku do powiatowych koordynatorów ratownictwa medycznego.

Celem organizacji doskonalenia zawodowego w ośrodkach szkolenia komend wojewódzkich Państwowej Straży Pożarnej jest przygotowanie kadry komend powiatowych/miejskich Państwowej Straży Pożarnej do prawidłowej organizacji doskonalenia zawodowego w JRG, jak również poszerzenie ich wiedzy i umiejętności w obszarach szkoleniowych określonych w schemacie organizacji doskonalenia zawodowego w Państwowej Straży Pożarnej (załącznik nr 10). Zadaniem ośrodków szkolenia jest optymalne przygotowanie oferty doskonalenia zawodowego dla strażaków z terenu województwa, umożliwiającej ciągły rozwój kadry dowódczej.

Ośrodek szkolenia przygotowuje roczny plan szkoleń doskonalących dla dowódców i koordynatorów w województwie na podstawie zebranych potrzeb oraz w uzgodnieniu z wydziałem ds. operacyjnych komendy wojewódzkiej Państwowej

Straży Pożarnej do końca listopada każdego roku poprzedzającego rok szkoleniowy. Szkolenia te realizowane są na podstawie szczegółowych programów doskonalenia zawodowego opracowanych i zatwierdzonych na potrzeby województwa przez komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej. Roczny plan szkoleń umieszczany jest w planie pracy dydaktycznej ośrodka szkolenia. Obszary doskonalenia zawodowego określone w schemacie należy organizować i realizować z uwzględnieniem następujących zasad:

1. Każda forma doskonalenia zawodowego organizowana w ośrodkach szkolenia powinna być realizowana zgodnie z planem pracy dydaktycznej na dany rok, na podstawie rozkazu komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej.
2. Kadre dydaktyczną na doskonaleniu zawodowym stanowią: wykładowcy ośrodka szkolenia, dowódcy grup specjalistycznych, inni strażacy posiadający specjalistyczną wiedzę, specjaliści spoza Państwowej Straży Pożarnej w obszarach objętych doskonaleniem.
3. Udział w doskonaleniu zawodowym organizowanym w ośrodku szkolenia zakończony zostaje wydaniem zaświadczenia – załącznik nr 9.

Organizacja doskonalenia zawodowego dowódców i koordynatorów w poszczególnych obszarach:

Lp.	Obszar doskonalenia	Organizator	Odbiorcy	Zakres	Częstotliwość (min.)
1.	Ratownictwo medyczne	Ośrodek szkolenia / wojewódzki koordynator ratownictwa medycznego	Powiatowy koordynator ratownictwa medycznego	Proces wdrażania i koordynacji założeń systemu ratownictwa medycznego w powiatach. Zmiany w ratownictwie medycznym	1 raz /rok
		Ośrodek szkolenia / wojewódzki koordynator ratownictwa medycznego	Komendant P(M) /zastępca	Recertyfikacja KPP	1 raz/3 lata
2.	Ratownictwo techniczne	Ośrodek szkolenia / wojewódzki koordynator ratownictwa technicznego	Dowódca grupy specjalistycznej/ zastępca	Doskonalenie procedur ratownictwa technicznego w zakresie specjalistycznym na terenie województwa	1 raz /rok
			Dowódca JRG/zastępca	Doskonalenie procedur ratownictwa technicznego w zakresie podstawowym na terenie województwa	(1 raz /5 lat)*
			Dowódca zmiany/zastępca		

3.	Ratownictwo chemiczne i ekologiczne	Ośrodek szkolenia / wojewódzki koordynator ratownictwa chemicznego i ekologicznego	Dowódca grupy specjalistycznej/zastępca	Doskonalenie procedur ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie specjalistycznym na terenie województwa	1 raz /rok
			Dowódca JRG/zastępca	Doskonalenie procedur ratownictwa chemicznego w zakresie podstawowym na terenie województwa	(1 raz /5 lat)*
			Dowódca zmiany/zastępca		
4.	Ratownictwo wodne	Ośrodek szkolenia / wojewódzki koordynator ratownictwa wodnego	Dowódca grupy specjalistycznej/zastępca	Doskonalenie procedur ratownictwa wodnego w zakresie specjalistycznym na terenie województwa	1 raz /rok
			Dowódca JRG/zastępca	Doskonalenie procedur ratownictwa wodnego w zakresie podstawowym na terenie województwa	(1 raz /5 lat)*
			Dowódca zmiany/zastępca		
5.	Ratownictwo wysokościowe	Ośrodek szkolenia / wojewódzki koordynator ratownictwa wysokościowego	Dowódca grupy specjalistycznej/zastępca	Doskonalenie procedur ratownictwa wysokościowego w zakresie specjalistycznym na terenie województwa	1 raz /rok
			Dowódca JRG/zastępca	Doskonalenie procedur ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowym na terenie województwa	(1 raz /5 lat)*
			Dowódca zmiany/zastępca		
6.	Działania poszukiwawczo - ratownicze	Ośrodek szkolenia / wojewódzki koordynator działań poszukiwawczo - ratowniczych	Dowódca grupy specjalistycznej/zastępca	Doskonalenie procedur działań poszukiwawczo - ratowniczych w zakresie specjalistycznym na terenie województwa	1 raz /rok
			Dowódca JRG/zastępca	Doskonalenie procedur działań poszukiwawczo - ratowniczych w zakresie podstawowym na terenie województwa	(1 raz /5 lat)*
			Dowódca zmiany/zastępca		
7.	Taktyka zwalczania pożarów	Ośrodek szkolenia	Dowódca JRG/zastępca	Doskonalenie prowadzenia działań gaśniczych	(1 raz /5 lat)*
			Dowódca zmiany/zastępca		
8.	Kierowanie działaniami na poziomie interwencyjnym	Ośrodek szkolenia	Dowódca JRG/zastępca	Doskonalenie umiejętności dowodzenia na poziomie interwencyjnym	(1 raz /5 lat)*
			Dowódca zmiany/zastępca		

* Zaleca się, aby każdy strażak z grupy stanowisk objętej tą formą edukacyjną odbył doskonalenie zawodowe w ośrodku szkolenia min. raz na 5 lat – za skierowanie strażaka w wymaganym czasie odpowiadają odpowiedni przełożeni uprawnieni do mianowania.

d) Realizowane dla członków specjalistycznych grup ratowniczych w szkole Państwowej Straży Pożarnej

Doskonalenie zawodowe realizowane przez szkoły Państwowej Straży Pożarnej skierowane jest do członków specjalistycznych grup ratowniczych, zgodnie z zakresem przydzielonej specjalizacji.

Szkolenia doskonalące organizowane są w formie warsztatów tematycznych, konferencji oraz szkoleń.

Lp.	Obszar doskonalenia	Organizator	Odbiorcy	Zakres	Częstotliwość (min.)
1.	Ratownictwo medyczne	Wyznaczona Szkoła	Wojewódzki koordynator ratownictwa medycznego	Aktualizacja ratownictwa medycznego w kraju	1 raz/2 lat
2.	Ratownictwo techniczne	Wyznaczona Szkoła	Dowódca grupy specjalistycznej/zastępca, Wojewódzki koordynator	Doskonalenie procedur ratownictwa technicznego w zakresie specjalistycznym	1 raz /5 lat
3.	Ratownictwo chemiczne i ekologiczne		Dowódca grupy specjalistycznej/zastępca, Wojewódzki koordynator	Doskonalenie procedur ratownictwa chemicznego i-ekologicznego w zakresie specjalistycznym	1 raz /5 lat
4.	Ratownictwo wodne		Dowódca grupy specjalistycznej/zastępca, Wojewódzki koordynator	Doskonalenie procedur ratownictwa wodnego w zakresie specjalistycznym	1 raz /5 lat
5.	Ratownictwo wysokościowe		Dowódca grupy specjalistycznej/zastępca, Wojewódzki koordynator	Doskonalenie procedur ratownictwa wysokościowego w zakresie specjalistycznym	1 raz /5 lat
6.	Działania poszukiwawczo - ratownicze		Dowódca grupy specjalistycznej/zastępca, Wojewódzki koordynator	Doskonalenie procedur działań poszukiwawczo - ratowniczych w zakresie specjalistycznym	1 raz /5 lat
7.	Doskonalenie umiejętności prowadzenia pojazdów	Wyznaczona Szkoła	Ratownik kierowca	Szkolenia doskonalące w symulatorach i torach jazdy ^{*)}	1 raz /5 lat
8.	Dysponowanie SIS i koordynowanie działaniami ratowniczymi z poziomu stanowisk kierowania	Wyznaczona Szkoła	Dyżurny stanowiska kierowania	Szkolenia doskonalące pracę na stanowiskach kierowania	1 raz /5 lat
9.	Kierowanie działaniami ratowniczo - gaśniczymi na poziomie taktycznym	SGSP	Dowódca JRG/zastępca	Doskonalenie umiejętności dowodzenia na poziomie taktycznym	1 raz /5 lat
			Komendant P(M) /zastępca		
10.	Kierowanie działaniami ratowniczo - gaśniczymi na poziomie strategicznym	SGSP	Komendant wojewódzki/zastępca	Doskonalenie umiejętności dowodzenia na poziomie strategicznym	1 raz /5 lat

^{*)} Po zbudowaniu symulatora

Za skierowanie strażaka w wymaganym czasookresie odpowiadają odpowiedni przełożeni uprawnieni do mianowania.

Szkoła przygotowuje plan szkoleń doskonalących do końca listopada każdego roku poprzedzającego rok szkoleniowy. Informację o planowanych szkoleniach doskonalących umieszcza w planie pracy dydaktycznej szkoły, a także informuje o niej wszystkie komendy wojewódzkie Państwowej Straży Pożarnej, pozostałe szkoły oraz Komendę Główną Państwowej Straży Pożarnej.

Szkolenia doskonalące dla członków specjalistycznych grup ratowniczych realizowane są przez poszczególne szkoły w oparciu o bazę dydaktyczną i poligonową szkół i wybranych ośrodków szkolenia, zgodnie z zakresem kompetencji:

- Ratownictwo wysokościowe – Szkoła Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej w Krakowie we współpracy z ośrodkami szkolenia w Warszawie, Krakowie, Łodzi w odpowiednio komendach wojewódzkich Państwowej Straży Pożarnej w Warszawie, Krakowie, Łodzi – krajowymi ośrodkami szkolenia w zakresie ratownictwa wysokościowego,
- Ratownictwo wodne – Szkoła Podoficerska Państwowej Straży Pożarnej w Bydgoszczy we współpracy z ośrodkiem szkolenia w Bornem Sulinowie w Komendzie Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Szczecinie - krajowym ośrodkiem szkolenia w zakresie ratownictwa wodnego,
- Ratownictwo chemiczne i ekologiczne – Centralna Szkoła Państwowej Straży Pożarnej w Częstochowie we współpracy z ośrodkiem szkolenia w Pionkach w Komendzie Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Warszawie – krajowym ośrodkiem szkolenia w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego,
- Działania poszukiwawczo - ratownicze – Szkoła Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej w Krakowie we współpracy z ośrodkiem szkolenia w Komendzie Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Gdańsku – krajowym ośrodkiem szkolenia w zakresie szkolenia członków grup poszukiwawczo - ratowniczych,

- Ratownictwo techniczne – Szkoła Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu,
- Ratownictwo medyczne – Szkoła Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej w Krakowie oraz pozostałe szkoły i ośrodki szkolenia w zakresie uzyskiwania tytułu ratownika i recertyfikacji z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy.

Wyznaczenie wiodących w poszczególnych dziedzinach ratownictwa szkół będzie w założeniach pozwalało na stałe podnoszenie kompetencji członków specjalistycznych grup ratowniczych oraz dostęp do aktualnej wiedzy i rozwiązań krajowych i międzynarodowych.

1.2. Doskonalenie zawodowe etatowej obsady stanowisk kierowania

Podstawą realizacji procesu doskonalenia zawodowego są kwartalne plany doskonalenia zawodowego obsad dyżurnych stanowisk kierowania (załącznik nr 11), które opracowują kierownicy komórek nadzorujących pracę stanowiska kierowania.

Kwartalne plany doskonalenia zawodowego obsad dyżurnych stanowisk kierowania, zatwierdza komendant nadzorujący funkcjonowanie stanowiska kierowania do 15 dnia miesiąca poprzedzającego rozpoczęcie następnego kwartału. W cyklu rocznym plany zajęć powinny zawierać minimum 44 jednostki lekcyjne (jednostka lekcyjna – 45 minut).

Proces doskonalenia zawodowego należy ukierunkować przede wszystkim na:

- wspomaganie i koordynację działań ratowniczych,
- analizowanie informacji o zagrożeniach, gotowości operacyjnej oraz przebiegu działań ratowniczych,
- uruchamianie procedur dysponowania stanów osobowych, w tym podwyższania gotowości operacyjnej jednostek,
- korzystanie z planów ratowniczych oraz innej dokumentacji wykorzystywanej podczas organizowania, prowadzenia i analizowania działań ratowniczych,
- doskonalenie wykorzystywania systemu wspomagania decyzji SWD-PSP,
- znajomość i wykorzystanie obowiązujących procedur ratowniczych,
- znajomość i wykorzystanie dokumentacji znajdującej się w stanowiskach kierowania,
- znajomość zasad organizacji ratownictwa na poziomie podstawowym i specjalistycznym,
- problematykę operacyjnego zabezpieczenia obszaru chronionego,
- aktualne potrzeby oraz specyfikę danej jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej.

Proces doskonalenia zawodowego obsad dyżurnych stanowisk kierowania należy realizować we własnej jednostce poprzez następujące formy:

- ćwiczenia dowódczo - sztabowe i aplikacyjne,
- proces aktualizacji dokumentacji operacyjnej, znajdującej się w stanowiskach kierowania,
- udział w wideokonferencjach jednostek nadrzędnych oraz odprawach i naradach wydziału operacyjnego,
- udział w inspekcjach i kontrolach,
- samokształcenie w oparciu o posiadaną dokumentację podstawową, pomocniczą i programy teleinformatyczne znajdujące się na stanowiskach kierowania, a także materiały dostępne w zasobach jednostek organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej.

Zrealizowane zajęcia doskonalenia zawodowego nie wynikające z planów kwartalnych, należy odnotować w raporcie z przebiegu służby stanowiska kierowania.

Każdy strażak pełniący służbę w stanowisku kierowania raz na 5 lat przystępuje do szkolenia realizowanego zgodnie z programem szkolenia zatwierdzonym przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej w wyznaczonej do realizacji tego zadania Szkole Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej w Krakowie lub ośrodku szkolenia w Pionkach w Komendzie Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Warszawie – krajowym ośrodku szkolenia w zakresie szkolenia dyżurnych stanowisk kierowania.

1.3. Doskonalenie zawodowe nieetatowej obsady stanowisk kierowania

Przy doborze strażaków do pełnienia nieetatowych funkcji obsad stanowiska kierowania, należy zwracać uwagę, aby osoby te posiadały odpowiednie przygotowanie merytoryczne i doświadczenie zawodowe.

Strażaków pełniących służbę jako nieetatowa obsada stanowiska kierowania należy włączać w proces doskonalenia zawodowego dla obsady etatowej, realizowany we własnej jednostce.

1.4. Doskonalenie zawodowe kadry systemu codziennego wykonującej zadania związane z bezpośrednim udziałem w działaniach ratowniczych

Proces doskonalenia zawodowego strażaków codziennego rozkładu czasu służby wykonujących zadania związane z bezpośrednim udziałem w działaniach ratowniczych, należy realizować poprzez udział w następujących formach doskonalenia zawodowego:

- ćwiczenia,
- ćwiczenia dowódczo-sztabowe,
- odprawy, narady, sympozja itp.,
- samokształcenie kierowane.

O potrzebie oraz formie uczestnictwa w zajęciach decyduje właściwy komendant Państwowej Straży Pożarnej.

2. Doskonalenie zawodowe strażaków systemu codziennego

Doskonalenie zawodowe strażaków Państwowej Straży Pożarnej codziennego rozkładu czasu służby dotyczy w szczególności dziedzin pracy i realizowanych zadań służbowych wynikających ze specjalizacji poszczególnych pionów służbowych. Należy je realizować poprzez udział w naradach szkoleniowych, odprawach wewnętrznych i konferencjach, organizowanych zgodnie z zasadami stanowiącymi załącznik nr 12.

Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej odpowiada za organizację doskonalenia zawodowego dla strażaków i pracowników Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej.

Kierownicy komórek organizacyjnych Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej organizują doskonalenie zawodowe dla strażaków i pracowników komend wojewódzkich Państwowej Straży Pożarnej w ramach nadzorowanych pionów służbowych. Doskonalenie należy realizować w formie warsztatów tematycznych oraz narad służbowych. Przedsięwzięcia te wpisywane są do planu pracy na dany rok kalendarzowy, a w przypadku biura właściwego do spraw szkolenia pożarniczego do planu nadzoru dydaktycznego.

Komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej odpowiada za organizację doskonalenia zawodowego dla strażaków i pracowników komendy wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej oraz kadry kierowniczej podległych komend powiatowych/miejskich Państwowej Straży Pożarnej. Doskonalenie należy realizować w formie warsztatów tematycznych oraz narad służbowych. Przedsięwzięcia te wpisywane są w plan pracy na dany rok kalendarzowy.

Komendant powiatowy/miejski Państwowej Straży Pożarnej odpowiada za organizację doskonalenia zawodowego dla strażaków i pracowników nadzorowanych wydziałów komendy powiatowej/miejskiej Państwowej Straży Pożarnej oraz dowódców JRG. Doskonalenie należy realizować w formie warsztatów tematycznych oraz narad służbowych. Przedsięwzięcia te wpisywane są w plan pracy na dany rok kalendarzowy.

Komendant szkoły Państwowej Straży Pożarnej odpowiada za organizację doskonalenia zawodowego dla strażaków i pracowników szkoły oraz kadry dydaktycznej

ośrodków szkolenia w komendach wojewódzkich Państwowej Straży Pożarnej. Przedsięwzięcia te wpisywane są odpowiednio w plan pracy i plan nadzoru dydaktycznego.

3. Doskonalenie zawodowe kadry dydaktycznej ośrodków szkolenia w komendach wojewódzkich Państwowej Straży Pożarnej oraz osób wyznaczonych przez komendantów wojewódzkich Państwowej Straży Pożarnej do realizacji szkoleń w zakresie podstawowym

Doskonalenie zawodowe dla kadry dydaktycznej ośrodków szkolenia oraz osób wyznaczonych przez komendantów wojewódzkich Państwowej Straży Pożarnej do realizacji szkoleń w zakresie podstawowym, a także w zakresie taktyki zwalczania pożarów realizują szkoły Państwowej Straży Pożarnej.

Doskonalenie zawodowe realizowane jest w formie warsztatów metodycznych i tematycznych.

Każdy strażak wyznaczony do realizacji szkoleń specjalistycznych w zakresie podstawowym ma obowiązek uczestniczyć w organizowanych warsztatach metodycznych i tematycznych co najmniej jeden raz na dwa lata z każdej dziedziny ratowniczej. Za przygotowanie oferty szkoleniowej odpowiadają szkoły nadzorujące daną specjalizację, a oferta wpisywana jest do planu nadzoru dydaktycznego.

INDYWIDUALNA KARTA OCENY DOSKONALENIA ZAWODOWEGO STRAŻAKA

Okres oceny od.....20..... do.....20.....

Jednostka organizacyjna

Imię i nazwisko

Rodzaj przedsięwzięcia	Termin realizacji	Przyznane punkty edukacyjne *)	Podpis właściwego przełożonego

*) Liczba punktów przyznana zgodnie z załącznikiem nr 2 do „Zasad doskonalenia zawodowego w Państwowej Straży Pożarnej”

Przedsięwzięcie	Punkty edukacyjne
Udział w szkoleniu, warsztatach, seminarium, konferencji ¹⁾	do 2
Prowadzenie szkolenia innego niż dla OSP ²⁾ , przez min. 4 godziny dydaktyczne	1
Przygotowanie autorskiego referatu warsztatów, seminarium, konferencji	4
Ukończenie studiów, w tym studiów podyplomowych za każdy zaliczony semestr nauki	5
Realizacja zadań na rzecz poprawy bezpieczeństwa, w tym w akcji profilaktycznych i edukacyjnych o charakterze społecznym ³⁾	do 4
Udział w ćwiczeniach o zasięgu minimum powiatowym (za każdy dzień) ⁴⁾	1
Organizacja ćwiczeń o zasięgu minimum powiatowym (za każde) na podstawie dokumentacji ćwiczeń ⁵⁾	do 2
Publikacja zwrta, redakcja lub samodzielna publikacja, wkład do publikacji zwartej, publikacja w czasopiśmie branżowym ⁶⁾	do 5
Udział w pracach komisji i zespołów zadaniowych powoływanych przez właściwych przełożonych oraz powoływanych przez organy zewnętrzne w tym poza granicami kraju (za każdy zespół w okresie oceny) ⁶⁾	do 5
Prowadzenie zajęć na szkoleniach dla OSP wynikających z „Zasad organizacji szkoleń członków OSP biorących bezpośredni udział w działaniach ratowniczych” (za każde szkolenie przy zrealizowaniu minimum 4 godzin dydaktycznych) ⁷⁾	do 2
Ukończenie 2 tygodniowego szkolenia doskonalącego prowadzonego przez ośrodki szkolenia, zgodnie z zasadami doskonalenia zawodowego w PSP	5
Nie ukończenie 2 tygodniowego szkolenia doskonalącego prowadzonego przez ośrodki szkolenia, zgodnie z zasadami doskonalenia zawodowego w PSP	-10
Ukończenie szkolenia doskonalącego dla dyżurnych stanowisk kierowania wg programu KG PSP, prowadzonego przez wyznaczoną szkołę lub ośrodek szkolenia	5
Nie ukończenie szkolenia doskonalącego dla dyżurnych stanowisk kierowania wg. programu KG PSP, prowadzonego przez wyznaczoną szkołę lub ośrodek szkolenia	-10
Zaliczenie testu sprawności fizycznej	1
Nie zaliczenie testu sprawności fizycznej	-5
Wykonywanie zadań sędziego na zawodach (za rok kalendarzowy) ⁸⁾	do 3

Reprezentowanie, jako zawodnik, Państwowej Straży Pożarnej na zawodach sportowych, w tym pożarniczych organizowanych przez Państwową Straż Pożarną na szczeblu wojewódzkim, krajowym i międzynarodowym (za rok kalendarzowy) ⁶⁾	do 2
Pozytywna ocena z inspekcji gotowości bojowej przyznawana każdemu strażakowi obecnemu na służbie, za każdą inspekcję	1
Ocena dobra z inspekcji gotowości bojowej przyznawana każdemu strażakowi obecnemu na służbie, za każdą inspekcję	2
Ocena co najmniej bardzo dobra z inspekcji gotowości bojowej przyznawana każdemu strażakowi obecnemu na służbie, za każdą inspekcję	3
Negatywna ocena z inspekcji gotowości bojowej przyznawana każdemu strażakowi obecnemu na służbie, za każdą inspekcję	- 1
Brak uzupełnienia obowiązkowych zajęć w ramach doskonalenia zawodowego w roku zgodnie z miesięcznymi planami realizacji doskonalenia zawodowego powyżej 50%	- 5

- ¹⁾ Decyzję o przyznaniu punktów podejmuje kierownik jednostki organizacyjnej na podstawie zakresu przedsięwzięcia szkoleniowego
- ²⁾ Nie dotyczy kadry dydaktycznej szkół PSP i ośrodków szkolenia w komendach wojewódzkich Państwowej Straży Pożarnej, w przypadku której czynności te wynikają z zakresu obowiązków służbowych
- ³⁾ Punkty do dyspozycji uprawnionego do powołania lub mianowania za wyjątkiem Zastępców Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej oraz komendantów wojewódzkich Państwowej Straży Pożarnej, którym punkty edukacyjne przyznaje Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej
- ⁴⁾ Za ćwiczenia o zasięgu powiatowym można uznać te w których ćwiczą co najmniej 2 jednostki ratowniczo-gaśnicze lub 1 jednostka ratowniczo-gaśnicza i co najmniej 1 ochotnicza straż pożarna
- ⁵⁾ Decyzję o przyznaniu punktów podejmuje kierownik jednostki organizacyjnej na podstawie zaangażowania w realizację przedsięwzięcia
- ⁶⁾ Decyzję o przyznaniu punktów podejmuje Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej w stosunku do wszystkich strażaków, komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej w stosunku do strażaków z terenu województwa oraz komendant szkoły w stosunku do pracowników szkoły. Punkty przyznaje tylko jeden przełożony.
- ⁷⁾ Decyzję o przyznaniu punktów podejmuje komendant powiatowy/miejski Państwowej Straży Pożarnej
- ⁸⁾ Decyzję o przyznaniu punktów podejmuje Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej w stosunku do wszystkich strażaków, komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej w stosunku do strażaków z terenu województwa oraz komendant powiatowy/miejski Państwowej Straży Pożarnej w stosunku do strażaków z terenu powiatu

DZIENNIK
DOSKONALENIA ZAWODOWEGO NA ROK 20.....
ZMIANA

(KP/KM PSP, SZKOŁA, JRG)

Zatwierdził:

.....
(data, podpis i pieczęć)

ROCZNY RAMOWY PLAN DOSKONALENIA ZAWODOWEGO

LP	NAZWA OBSZARU / PRZEDMIOTU	OZNACZENIE	LICZBA GODZIN W ROKU	TEORIA (T)	PRAKTYKA (P)
1	RATOWNICTWO MEDYCZNE	KPP			
2	RATOWNICTWO TECHNICZNE	RT			
3	RATOWNICTWO CHEMICZNE I EKOLOGICZNE	RCH			
4	RATOWNICTWO WODNE	RWN			
5	RATOWNICTWO WYSOKOŚCIOWE	RW			
6	DZIAŁANIA POSZUKIWAWCZO-RATOWNICZE	RPR			
7	TAKTYKA ZWALCZANIA POŻARÓW	TZP			
8	DOSKONALENIE UMIEJĘTNOŚCI PROWADZENIA POJAZDÓW POŻARNICZYCH	UPP			
9	KIEROWANIE DZIAŁANIAMI RATOWNICZO - GAŚNICZYMI (na poziomie interwencyjnym)	KDI			
OGÓŁEM					

Opracował

.....
(podpis i pieczęć)

ROZKAZ Nr / 20.....**Komendanta powiatowego/miejskiego****Państwowej Straży Pożarnej w****z dnia 20.....r.****w sprawie przeprowadzenia ćwiczeń**

Działając na podstawie art. 13 ust. 6 pkt 14 i art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2013 r. poz. 1340 z późn. zm.),

rozkazuję, co następuje:**§1**

Przeprowadzić ćwiczenia doskonalące Sił i Środków, wg niżej wymienionych założeń podstawowych:

1. Miejsce/Obiekt ćwiczeń -
2. Lokalizacja (adres) -
3. Termin -

§2

Osiągnąć następujące cele:

1. zapoznać się z warunkami prowadzenia akcji ratowniczej,
2. zapoznać się z występującymi zagrożeniami,
3. doskonalić współdziałanie oraz asekurację w działaniach ratowniczych,
4. doskonalić zasady użycia sprzętu specjalistycznego,
5. dokonać sprawdzenia czasów dojazdu dysponowanych sił i środków,
6. (inne - według potrzeb.....).

§3

Do udziału w ćwiczeniach wyznaczam następujące siły i środki:

Jednostka	Pojazd / sprzęt	Obsada	Nr operacyjny

§4

Do udziału w ćwiczeniach wyznaczam funkcyjnych, przydzielając im następujące zadania:

1. Kierownik ćwiczeń -
(dowódca JRG / naczelnik wydz. ds. operacyjnych),
2. KDR -
3. Dowódcy OB -(wg założeń),
4. Główny rozjemca -(wg potrzeb),
5.

§5

Za przygotowanie dokumentacji do ćwiczeń (w formie scenariusza i szkicu sytuacyjnego terenu ćwiczeń) odpowiedzialnym czynię – dowódcę zmiany służbowej

Dokumentację należy przedłożyć do zatwierdzenia kierownikowi ćwiczeń do dnia

§6

Zabezpieczenie medyczne ćwiczeń stanowić będzie - (wg potrzeb),

§7^{*)}

W ramach ćwiczeń na obiekcie, w terminie od godziny, polecam przeprowadzić rozpoznanie operacyjne obiektu, z którego należy sporządzić „Kartę rozpoznania operacyjnego obiektu”.

Kierownik ćwiczeń wyznaczy siły i środki do udziału w rozpoznaniu operacyjnym obiektu.

§8^{*)}

Za organizację ćwiczeń na obiekcie, nadzór nad ich realizacją oraz rozpoznanie operacyjne obiektu, odpowiedzialnym czynię kierownika ćwiczeń. Kierownik ćwiczeń przedłoży uwagi i wnioski z przeprowadzonych ćwiczeń w zakresie:

- przebiegu i organizacji działań podczas ćwiczeń na obiekcie,
- możliwości i warunków prowadzenia działań ratowniczych w obiekcie.

§9

Rozkaz wchodzi w życie z dniem podpisania.

.....
(podpis i pieczęć)

^{*)} Skreślić jeśli zbędne

Zatwierdzam

.....
 (podpis i pieczęć)

DOKUMENTACJA OPERACYJNA ĆWICZEŃ Nr / 20.....

1. Nazwa i adres instytucji / miejsca / obiektu ćwiczeń.....

.....

2. Temat (cel główny ćwiczeń):

.....

3. Cele operacyjne (szczegółowe):

- a) zapoznać się z warunkami prowadzenia akcji ratowniczej,
- b) zapoznać się z występującymi zagrożeniami,
- c) doskonalić współdziałanie oraz asekurację w działaniach ratowniczych,
- d) doskonalić zasady użycia sprzętu specjalistycznego,
- e) dokonać sprawdzenia czasów dojazdu dysponowanych sił i środków,
- f) (inne - według potrzeb.....)

4. Założenia taktyczne (opis zdarzenia):.....

.....

Scenariusz powstania i rozprzestrzeniania się pożaru / miejscowego zagrożenia

Czas astronomiczny	Czas operacyjny	Opis rozwoju sytuacji	Podjęte działania	Inne istotne informacje

5. Planowane siły i środki:

Jednostka	Pojazd / sprzęt	Obsada	Nr operacyjny

Inne podmioty planowane do ćwiczeń:

Sposób alarmowania sił i środków:

Punkty koncentracji:

6. Istotne uwagi dot. prowadzenia ćwiczeń (*warunki terenowe, sposób zaopatrzenia wodnego, występujące zagrożenia i środki ochrony ratowników, zabezpieczenie medyczne, itp.*):

.....
.....
.....
.....
.....

7. Sposoby i środki pozoracji:

.....
.....

8. Termin ćwiczeń:

- data, godz. rozpoczęcia, godz. zakończenia,
- data, godz. rozpoczęcia, godz. zakończenia,
- data, godz. rozpoczęcia, godz. zakończenia,

9. Szkic sytuacyjny terenu ćwiczeń z rozwinięciem bojowym – w załączeniu.

10. Wykaz osób funkcyjnych ćwiczeń:

- Kierownik ćwiczeń -,
- KDR -,
- Dowódcy OB -(wg założeń),
- Główny rozjemca - (wg potrzeb),
-

.....(miejscowość), (data) sporządził:

Część sporządzana po zakończeniu ćwiczeń

1. Czasy operacyjne jednostek biorących udział w ćwiczeniach:

Lp.	Nazwa jednostki	Typ pojazdu	Godzina			
			alarmowania	przybycia na miejsce	zakończenia działań	odjazdu

2. Uwagi i wnioski z przebiegu i organizacji działań podczas ćwiczeń na obiekcie:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. Uwagi i wnioski dot. możliwości i warunków prowadzenia działań ratowniczych (oceny przygotowania miejsca/obiektu na wypadek wystąpienia pożaru lub MZ):

.....
.....
.....
.....
.....

Wydruk karty zdarzenia – w załączeniu.

Wydruk karty manipulacyjnej – w załączeniu.

Kierownik ćwiczeń

.....

KP/KM PSP w

Jednostka Ratowniczo – Gaśnicza w, zmiana służbowa

KARTA Nr / 20.....
ROZPOZNANIA OPERACYJNEGO OBIEKTU
(sporządzana na podstawie rozkazu komendanta powiatowego/miejskiego PSP)

Data/y przeprowadzonego rozpoznania

I. DANE OGÓLNE			
Nazwa obiektu			
Adres			
II. OPIS, LOKALIZACJA I DROGI POŻAROWE			
Lokalizacja <i>/najdogodniejszy dojazd, miejsce ustawienia samochodów/</i>			
Drogi pożarowe <i>/stan dróg pożarowych, przejazd bez zawracania, możliwość sprawienia drabiny, utrudnienia /</i>			
Liczba przebywających osób <i>/stali użytkownicy / przebywający czasowo/</i>		Dzień:	Noc:
Inne zagrożenia <i>/opis zagrożeń/</i>			
III. DANE PODSTAWOWE O BUDYNKU, STREFY, INSTALACJE, URZĄDZENIA EWAKUACYJNO – RATOWNICZE			
Wolnostojący (T/N)		Liczba kondygnacji nadziemnych	
Wysoki/wysokościowy(T/N)		Liczba kondygnacji podziemnych	
Wysokość [m]		Liczba dostępnych wejść do obiektu	
Powierzchnia [m ²]		Liczba klatek schodowych	
Strefy pożarowe, instalacje i urządzenia ewakuacyjno – ratownicze <i>/Opis stref pożarowych, Instalacji technologicznych, Urządzeń ewakuacyjno – ratowniczych: (urządzeń do usuwania zadymienia; dźwigi ratownicze, itp.)/</i>			

IV. KONSTRUKCJA BUDYNKU					
Żelbetowa +/-		Kategoria zagrożenia ludzi			
Stalowa +/-		Magazyn/budynek produkcyjny			
Tradycyjna +/-		Pomieszczenia zagrożone wybuchem			
Drewniana +/-					
V. INSTALACJE ALARMOWE					
Rodzaj instalacji: <i>/opis systemu/</i>					
Monitoring pożarowy					
Systemy rozgłoszeniowe <i>(dostęp do mikrofonu)</i>					
Opis dodatkowy					
VI. STAŁE URZĄDZENIA GAŚNICZE					
Rodzaj instalacji <i>/opis systemu/</i>					
Ochroną objęto:	Cały budynek +/-	Pomieszczenie +/-	Urządzenia technologiczne +/-		
Uruchamianie:	Automatyczne +/-	Ręczne +/-	Zdalne +/-		
Lokalizacja urządzenia uruchamiającego					
Opis dodatkowy					
VII. SUBSTANCJE NIEBEZPIECZNE NA TERENIE ZAKŁADU					
Nazwa					
Numer ONZ				Ilość /kg, m ³ , l/	
Czy zakład posiada neutralizatory? <i>/do substancji zgromadzonych w zakładzie ?/</i>					
Transport wewnątrzzakładowy <i>/środki transportu/</i>					
Opis dodatkowy					
VIII. ZAOPATRZENIE WODNE					
Instalacja hydrantowa wewnętrzna (T/N)					
Uwagi					
Sieć hydrantowa zewnętrzna <i>/zakładowa / miejska/</i>					
Liczba hydrantów:	Naziemnych	szt.			
	Podziemnych	szt.			
Lokalizacja <i>/opis/</i>					
Uwagi:					
Zbiorniki przeciwpożarowe <i>/naturalny/ciek/sztuczny/</i>					
Pojemność [m ³]					
Lokalizacja <i>/dojazd/</i>					
Uwagi:					

IX. GRAFIKA		
Plan terenu zakładu +/-		
X. INFORMACJE OPISOWE		
Lokalizacja substancji lub materiałów stwarzających zagrożenie pożarowe, chemiczne, ekologiczne, radiologiczne i inne		
Szczególnie cenne (unikalne) urządzenia, eksponaty itp.		
Umiejscowienie głównych wyłączników gazu, energii elektrycznej, zaworów wody, instalacji technologicznych i innych		
Opis Zakładowej Służby Ratowniczej		
Inne uwagi		

Data sporządzenia karty	Sporządzający / stopień służbowy, imię i nazwisko/	podpis
	Nadzorujący / stopień służbowy, imię i nazwisko/	podpis

Sprawozdanie z realizacji zajęć doskonalenia zawodowego

1. Prowadzący zajęcia dydaktyczne:
2. Data realizacji zajęć dydaktycznych:
3. Temat zajęć dydaktycznych:
4. Miejsce realizacji zajęć dydaktycznych:
5. Liczba jednostek lekcyjnych:¹
6. Wyposażenie techniczne i/ lub obiekty, wykorzystane do realizacji zajęć (nazwa, liczba):

PRZEBIEG ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Faza zajęć dydaktycznych	Zagadnienia poruszone podczas zajęć	Czas trwania (minuty)
Część teoretyczna zajęć dydaktycznych ²		
Część praktyczna zajęć dydaktycznych ³		

Opracował

.....
(podpis i pieczęć)

¹ Jedna jednostka lekcyjna wynosi 45 minut.

² W części teoretycznej zajęć dydaktycznych należy wypisać zagadnienia omawiane w formie wykładowej, ewentualnie z zastosowaniem pokazu z objaśnieniem.

³ W części praktycznej zajęć dydaktycznych należy opisać zadanie lub zadania do wykonania poprzez opisanie założeń do wykonania oraz polecenia wydawanego ćwiczącym.

KOMENDA POWIATOWA/MIEJSKA
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ

W

KSIĄŻKA
PODZIAŁU BOJOWEGO
JEDNOSTKI RATOWNICZO – GAŚNICZEJ

.....

W

data rozpoczęcia

data zakończenia

Służba na dzień miesiąc rok Zmiana służbowa

Oficer pozostający w dyspozycji	Str. dyżurny
D-ca zmiany	Pomocnik str. dyżurnego

Rozkaz dzienny nr

Służba na dzień miesiąc rok zmiana

Oficer operacyjny	Dyżurny SK/PA
Dyżurny d-twa JRG	Podoficer dyżurny
D-ca zmiany	Strażak dyżurny

PODZIAŁ BOJOWY

Nr Zastępu	Typ i numer pojazdu	1	2	3	4	5
	Dowódca sekcji					
	Dowódca zastępu					
	Kierowca-rat.					
	Ratownik					
	Ratownik					
	Ratownik					
	Ratownik					

Nr Zastępu	Typ i numer pojazdu	6	7	8	samochody w podziale bojowym bez stałej obsady		
	Dowódca sekcji				9	14	
	Dowódca zastępu				10	15	
	Kierowca-rat.				11	16	
	Ratownik				12	17	
	Ratownik				13	18	

SPRZĘT WYCOFANY Z PODZIAŁU BOJOWEGO

L.p.	Data	Typ	Przyczyna	L.p.	Data	Typ	Przyczyna
1.				6			
2.				7			
3.				8			
4.				9			
5.				10			

NIEOBECNI W SŁUŻBIE

Urlopowani	Chorzy	Delegowani	Czas wolny	Nieobecni nieuspr.	Inne przyczyny

OGÓLNY STAN ZMIANY SŁUŻBOWEJ

Etat zmiany	Stan na służbie	Urlop	Chorzy	Delegowani	Czas wolny	Nieobecni nieuspr.	Nieobecni z innych przyczyn	Razem nieobecni

POZOSTAWIENI W SŁUŻBIE

LP.	Stopień, imię, nazwisko	Godz. od - do	LP.	Stopień, imię, nazwisko	Godz. od - do
1.			5		
2.			6		
3.			7		
4.			8		

DYŻUR DOMOWY

godzina od - do	stopień, imię, nazwisko	godzina od - do	stopień, imię, nazwisko

WZÓR ZAŚWIADCZENIA

.....
(pieczęć podłużna)

Z A Ś W I A D C Z E N I E

.....
(imię i nazwisko)

urodzon dnia r.

w woj.

ukończył

Szkolenie

.....

przeprowadzone w

w okresie od r. do r.

według programu z dnia

zatwierdzonego przez

.....

uzyskując punkt.... edukacyjn.....

....., dniar.

(miejsowość)

Nr

ORGANIZATOR

.....
(pieczęć, podpis)

SCHEMAT ORGANIZACJI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO W PSP
dla strażaków biorących bezpośredni udział w działaniach ratowniczo-gaśniczych i obsad stanowisk kierowania

SPOSÓB ORGANIZACJI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO	Doskonalenie zawodowe realizowane w KP/M PSP
	Szkolenia doskonalące w zakresie specjalistycznych dziedzin ratowniczych na poziomie podstawowym oraz w zakresie gaszenia pożarów wewnętrznych realizowane w ośrodkach szkolenia KW PSP
	Doskonalenie zawodowe realizowane w ośrodkach szkolenia KW PSP według potrzeb i analiz wynikających ze specyfiki województwa
	Szkolenia doskonalące realizowane w Szkołach PSP i wyznaczonych ośrodkach KW PSP
	Szkolenia i doskonalenie w dziedzinach ratowniczych realizowane poza strukturami PSP

GRUPY STANOWISK				
Kadra dowódcza poziomu taktycznego/strategicznego				
x	x	1,13	11,12	x
Dowódcy JRG/zastępcy				
1	13	2,3,4,5,6,7,10,13	10,11	2,3,4,5,6,7
Dowódcy specjalistycznych grup ratowniczych/zastępcy				
1	x	(2,3,4,5,6)*	(2,3,4,5,6)*	(2,3,4,5,6)*
Koordynatorzy rat. medycznego i dziedzin ratowniczych				
x	x	1	(1,2,3,4,5,6)*	(1,2,3,4,5,6)*
Dowódcy zmian służbowych/zastępcy				
1,2,3,4,5,6,7	2,3,4,5,6,7	2,3,4,5,6,7,10,13	x	x
Dyżurni stanowisk kierowania KP/M PSP				
1,9	13	13	9	x
Ratownik - kierowca				
1,2,3,4,5,6,7,8	2,3,4,5,6,7	13	8	8
Ratownik				
1,2,3,4,5,6,7	2,3,4,5,6,7	13	x	x

* - zgodnie ze specjalizacją dziedzinową

OBSZARY DOSKONALENIA ZAWODOWEGO	1.	Ratownictwo medyczne
	2.	Ratownictwo techniczne
	3.	Ratownictwo chemiczne i ekologiczne
	4.	Ratownictwo wodne
	5.	Ratownictwo wysokościowe
	6.	Działania poszukiwawczo-ratownicze
	7.	Taktyka zwalczania pożarów
	8.	Doskonalenie umiejętności prowadzenia pojazdów
	9.	Dysponowanie SIS i koordynowanie działaniami ratowniczymi z poziomu stanowisk kierowania
	10.	Kierowanie działaniami ratowniczo - gaśniczymi na poziomie interwencyjnym
	11.	Kierowanie działaniami ratowniczo - gaśniczymi na poziomie taktycznym
	12.	Kierowanie działaniami ratowniczo - gaśniczymi na poziomie strategicznym
	13.	Psychoedukacja
	14.	Inne - realizowane wg. ustaleń odpowiedzialnego za proces doskonalenia

ZASADY ORGANIZACJI I PROWADZENIA ODPRAW I NARAD

Podczas odpraw i narad należy uwzględnić następujące uniwersalne reguły:

- powinny być organizowane z uwzględnieniem ich celowości,
- należy uwzględnić je w planach pracy danej komórki organizacyjnej (chyba że istnieje pilna potrzeba zwołania krótkich odpraw o charakterze doraźnym),
- podstawowe materiały powinny być dostarczone uczestnikom odpowiednio wcześniej przed spotkaniem,
- odprawę należy prowadzić sprawnie i zwięźle, trzymając się ustalonego czasu i tematu,
- naradę powinno kończyć się wypracowaniem konkretnych wniosków i ustaleń,
- przebieg należy dokumentować w odpowiedniej formie, np. protokołów sporządzanych niezwłocznie po ich zakończeniu,
- wyznaczona komórka organizacyjna (osoba) powinna prowadzić ewidencję odpraw i narad oraz czuwać nad realizacją wypracowanych wniosków,
- każde spotkanie powinno składać się z trzech podstawowych części, których realizacja sprzyja osiągnięciu założonego przez organizatora celu:
 - części wstępnej – obejmującej typowe czynności organizacyjno-porządkowe, informacyjne oraz stwarzające klimat gotowości do aktywnego uczestnictwa w dalszych częściach zebrania,
 - części głównej, zwanej też zasadniczą – poświęconej omówieniu podstawowych problemów, przedyskutowaniu głównych zagadnień objętych scenariuszem, wypracowaniu wniosków, podjęciu decyzji odnoszących się do dalszych działań itp.,
 - części końcowej – obejmującej czynności związane z podsumowaniem zebrania.

Organizator narady i odprawy powinien:

- określić cel spotkania oraz wybrać właściwą jego formę,
- wytypować listę uczestników,

- wskazać osoby odpowiedzialne za stronę organizacyjną, prowadzące i ich zadania,
- wskazać osobę protokołującą,
- ustalić termin i miejsce spotkania,
- zaplanować i przygotować plan spotkania (zwłaszcza w sytuacji, gdy będą omawiane sprawy istotne i istnieje potrzeba wcześniejszego zapoznania uczestników z planowanym porządkiem spotkania),
- przygotować materiały informacyjne adekwatne do zakresu spotkania,
- zapewnić niezbędne pomoce dydaktyczne (nagłośnienie, rejestrację dźwięku i obrazu, projektory, tablice, flipcharty itp.)
- odpowiednio wcześniej powiadomić uczestników o terminie i miejscu, a także, gdy taka potrzeba istnieje, o planie spotkania.

W przypadku narad i odpraw poświęconych przekazaniu ważnych informacji, zdobyte informacje i wiedzę należy przekazywać w danej jednostce organizacyjnej w układzie kaskadowym.

Prowadzący odprawę (naradę), przystępując do jej rozpoczęcia, powinien pamiętać o punktualnym rozpoczęciu, upewnieniu się, czy wszyscy zaproszeni uczestnicy są obecni, powitaniu ewentualnych gości oraz wprowadzeniu do dalszych obrad. Wprowadzenie powinno zawierać m.in. przypomnienie głównego celu zebrania oraz, w razie potrzeby, zaprezentowanie porządku odprawy (narady) zgodnie z przygotowanym scenariuszem i czasem przeznaczonym na poszczególne jego punkty. Warto również zachęcić uczestników do aktywnego udziału w dalszych częściach spotkania.

Dokumentacja sporządzana podczas odpraw i narad służbowych stanowi materiał poglądowy, zarówno dla kierownictwa wyższego szczebla, jak i dla kierownika i pracowników danej komórki organizacyjnej. Wszystkie tego typu spotkania powinny być krótko udokumentowane w postaci protokołu odprawy służbowej lub protokołu narady służbowej. Dokumentację tę należy w odpowiedni sposób zabezpieczyć i gromadzić.

Protokół powinien być zwięzłym i treściwym dokumentem, zawierającym informacje odnoszące się do przebiegu spotkania oraz głównych myśli i wytycznych, wskazanych bądź wypracowanych podczas obrad. W jego treści należy zawrzeć takie elementy, jak: miejsce i datę odprawy (narady), listę uczestników, dane dotyczące prowadzącego i protokolanta, porządek spotkania, chronologiczny przebieg odprawy (narady) z uwypukleniem najważniejszych informacji lub wypowiedzi, personalną odpowiedzialność za realizację podjętych decyzji oraz terminy ich realizacji.